

ELS FUMS DEL PODER

Josepa Penadés i Girbés

Carme Foguer maleïa l'hora que va decidir anar a Los Angeles. Se sabia acorralada i, per tant, no veia com eixir-se'n. Els pilars més representatius del poder la metrallaven amb preguntes furtant-li segons i raons per contestar. Ella se sentia el personatge d'una comèdia absurda, tot i estar tocant de peus en la realitat. El sheriff continuava implacable: li mostrava, una i altra vegada, la seua placa identificativa al temps que redolava els revòlvers amb dues mans per deixar-los caure una estona a les fundes, ni el Gary Cooper de *Solo ante el peligro* ho hauria fet millor. El capellà, per la seua banda, no es cansava de repetir-li que hauria de besar moltes vegades la seua sagrada creu per purificar-se de tan sacríleg acte. Els de Corrupció a Miami tampoc trigaven a dir la seua, amb les cames obertes, i una mica flexionades, agafaven fermament la pistola més sofisticada enfocant-la cap a Carme argumentant que el seu vici era d'una corrupció inqualificable. Carme Foguer havia violat la llei, havia comés un Pecat Mortal i era considerada una Delinqüent en primer grau. Els representants de cada acusació així li ho havien comunicat, però la xica no s'explicava on podia haver amagat tanta culpa. I encara s'ho preguntava? Que no ho delataven els seus fets?, exposaven els acusadors. Calia pensar, recapacitar, recordar cada detall... potser haguera comés un delicte sense saber-ho. Però com havia de pensar davant semblants pallassos? Ningú no podia justificar la seua presència, encara que ells així ho cregueren. El sheriff afirmava que era el seu deure vigilar perquè es mantingués l'ordre a la seua ciutat. Els de Corrupció a Miami deien que ells eren a Los Angeles de vacances, no estaven de servei, però calia que amollaren la seua ajuda sempre que es presentara l'ocasió. El capellà havia fet acte de presència perquè la xica era espanyola i, per tant, ella tenia l'obligació de complir els manaments de la Santa Mare Església, tant si es trobava a l'Estat espanyol com a l'estranger. Era per això que la tenien *detinguda* al bell mig del carrer. No calia que la portaren a comissaria, el seu delicte sobrepassava aquest tràmit. La solució d'un afront tan gros hauria de

ser ràpida i directa, la sentència ja estava dictaminada. Pel repós de la seua ànima en pena hauria de reconèixer la veritat i fer-la palesa. Carme, els repetia per quarta o cinquena vegada que ja els hi havia dit tota la veritat, tot allò que havia fet d'ençà que aplegà a la ciutat. Doncs, reconeixia que havia estat l'autora del delictes que se l'imputava, li deien. Ella no havia fet cap delictes, manifestava. No, senyoreta, tornaven ells, la seua narració corrobora que si ho ha fet. Caldria tornar al principi, contar-ho tot fil per randa, demostrar la seua innocència. Havia baixat una mica molesta de l'avió, ho reconeixia. Ella havia demanat seient de fumadora, però tenint en compte que tots els passatgers n'havien demanat de no fumador havien decretat que Carme Foguer es continguera de fumar en el trajecte. Fou per això que la xica baixà de l'avió una mica enutjada, però no va ser perquè no li agradara la ciutat. Bo, la ciutat encara no l'havia vista, no podia saber si li agradaria o no, però allò que sí sabia era que en tenia ganes d'arribar i ja hi havia arribat. Ja transitant els primers carrers, a la recerca de l'Hotel, va fer alguns gestos de fàstic, però no va ser perquè ja comprovant com era la ciutat a la fi no li agradara, res més lluny del seu parer, va ser perquè les maletes eren força pesades i ella era molt expressiva. És cert que, en distribuir l'equipatge i escodriñar un tant desesperada la seua bossa de passeig, va escopir algunes paraules, però no fou perquè no li agradara la suite que havia ocupat, ni l'Hotel en conjunt, va ser únicament perquè ja en feia moltes hores que desitjava una cigarreta i no trobava l'encenedor. Tant era així que, quan a la fi el trobà sospirà d'alegria, i no tan sols per escampar el fum al seu deler sinó també per allargar-se a un llit del seu Los Angeles somniat. Potser calguera considerar que passejant per l'avinguda de les famoses estrelles del cinema va trepitjar les seues signatures, però era ben sabut que això ho feia tothom. Tal volta era un atreviment comparar la seua sabata amb la petjada del H. Bogart i comprovar que el seu peu superava en grandària, tanmateix, és públic i notori que el Bogart era més aviat baixet. Hi restava la possibilitat que el delictes consistira en haver manifestat un intent de brutícia quan va xafar amb el taló la punteta del segon cigarret del dia al bell damunt de les mans del G. Ford, però va pensar que aquest, fumador com va ser, també ho entendria. Tot i això, encara se'n va penedir una mica i rescatà la

punteta del terra i l'abocà dins una paperera, torcant després el terra amb un mocador de paper. Constatava aquest acte l'admiració que ella sentia per tan insignes figures que, entre d'altres coses, per cert, l'havien ensenyat a fumar. Perquè calia reconèixer, tot i parar-se en detalls, que els famosos artistes de Hollywood havien demostrat, al llarg de nombroses pel·lícules, com atènyer l'art de fumar. I aquest art consistia en potenciar cada activitat de la conducta humana: des de seduir amb ulls felins darrera el fum d'un americà, fins manifestar l'agressivitat més evident en llançar la punteta contra el terra o algun altre lloc proper o llunyà, passant per la indecisió d'apagar una cigarreta acabada d'encendre o l'ostentació de pactar amb un havà a les mans. Totes aquestes coses sortien en el relat de Carme Foguer com si en tingueren alguna importància vers la seua presumible defensa- als espectadors-acusadors semblava, però, que cada paraula de l'esmentada fora un senyal a tenir en compte, ja que prenien nota de cada detall. Tant el sheriff, com els de Corrupció a Miami, com el capellà, apuntaven en respectives llibretes tot allò que deia la xica. El sheriff en tenia una llibreta gran, els xicots de Miami vice en tenien cadascú una llibreta mitjana, i el capellà ho anotava tot en una llibreta molt menuda amb lletra d'estar fent una xulla. Però tots quatre escrivien amb el conegut llapis groc amb goma d'esborrar a l'extrem superior, tant típicament americà. De tant en tant, algú dels presents deturava la seua redacció, sabedor que els altres continuaven anotant, per encomanar-la a Déu- si era el capellà- , per recordar-li que era l'autoritat -si ho deia el sheriff-, o per repetir que estava detinguda -si eren els de Miami- i no tenia dret a un advocat, ni pagant ni d'ofici. Fins que arribà el punt que Carme Foguer callà, ja no tenia res més a dir. Tan sols demanava que li exposaren quin delictes havia comés, tal com ho fera A. Perkins a El Proceso. Però els currants de la llei no contestaven, no perquè no volgueren fer-ho, sinó perquè els ofenia la pregunta, ja que la resposta estava implícita en la narració de l'acusada. Així posats, les coses no avançaven. Carme Foguer s'angoixava cada vegada més, i els acusadors perdien la paciència. Per tal de pal·liar aquesta situació es tornaven fent les preguntes, així com deixant de fer-les. Tot i això, arribà un moment que cadascú dels condemnadors provà de vèncer el desassossec de la lentitud amb una fugida,

també per torn. Primer anà el sheriff al Saloon per empassar-se'n un bon glop de *whisky*. Després s'escapà el capellà per fer unes oracions i furtar uns glopets de vi. Per últim, marxaren els de Corrupció per mudar-se de roba. Una vegada superat el desfici, tornaren als seus quefers, ells a llurs acusacions i ella a la seua queixa ininterrompuda. Ara el capellà, amb renovades forces, s'encarava a la xicoteta subjectant amb dues mans la creu que portava penjada al coll, talment com si es tractara d'una cerimònia exorcista. Les paraules conjuraven que ella havia desobeït la moral divina, i haurien procurat tot un seguici d'imperdonables culpes si no s'hagués creuat en aquell moment una altra ombra del pecat. Era un xic amb una camisa rosa i pantalons esquinçats que travessava el carrer en diagonal amb una cigarreta als llavis i mans a les butxaques. Les seues passes arrossegades foren detingudes per les veus dels de Miami, amb la lletra de: Miami antivici, queda detingut en nom de la llei. Amb l'afegit del sheriff: Los Ángeles pro-ordre, que da detingut en nom de l'autoritat d'aquesta ciutat. El capellà, però, no trobà què dir perquè sospitava que el xicot era vilatà. Així era, i coneixia perfectament les tramoies correctives del seu Estat. Fou per això que no s'angoixà, continuà fumant com si la cosa no anés amb ell, tot i que no provà d'anar-se'n. La seua tranquil·litat era gairebé insultant, i potser per això els armats li demanaren que apagara la cigarreta. En compte d'això, ell es dirigí cap a Carme per preguntar-li si estava detinguda, encara que ho sabia sobradament. Ella li contestà que sí, però que no n'era conscient del perquè. El xic intentà de somriure però li sortí una ganyota. Després agafà la cigarreta apuntant cap a d'ella i li digué: aquest és el motiu. Potser tu no ho saps perquè vens de fora -continuà aclarint- però ací hi ha una prohibició absoluta vers l'acte de fumar. No és només que estiga prohibit fumar als restaurants, al metro, a les botigues o a qualsevol lloc públic; és també que la prohibició ateny tot lloc públic i privat. No es pot fumar al carrer, ni a la platja, ni als parcs, ni tampoc a la terrassa de ta casa, ni al menjador, ni al wàter, ni al balcó. Clar que, l'excepció sempre confirma la regla, i és per això que també en aquest cas hi ha excepcions privilegiades. I llavors el xic inspirà del seu americà, els acusadors l'apuntaven amb els canons, però ell seguí: les excepcions les frueixen totes aquelles persones que es poden construir un

refugi-fumador al soterrani de les seues cases, luxe que només es poden permetre els habitants de baixos que, a més a més, disposen del desemborsament necessari per abonar la instal·lació d'aquest refugi. Cal dir que superen en tecnologia, sofisticació i precisió als precedents refugis nuclears que, com ja saps, han quedat desfasats i inutilitzats amb l'abolició de la Guerra de les Galàxies. Prou ja, digueren els acusadors, ja has parlat més que en calia. No és cert, encara no he dit que vostés disposen de refugis com tots els components del poder. Mire senyoret, aquesta cigarreta ja li està durant massa, o acaba amb ella o no tindrà dret a defendre's. Però el xicot no l'apagà, i, a més, declarà que n'estava assabentat que pels detinguts no hi havia cap defensa, que ell s'havia llegit Kafka. Llavors el capellà sentí la necessitat d'intervenir i digué que a les Sagrades Escripures no constava, de cap manera, que Jesucrist o els seus apòstols fumaren. Mentre, els armats adoptaven diverses perspectives apuntant el mateix blanc: el sheriff rodolava els seus revòlvers, els enfundava i els desenfundava amb exagerada mestria; els de Miami s'ajupien, s'alçaven, es posaven de costat, perseguint el posat precís. Fins que, de colp i volta, tothom es deturà, el capellà féu amb la mà el senyal de la creu i tres tirs sonaren al temps. El xicot caigué al terra feixugament, oprimint-se l'estómac amb els braços, tot i que del cap li rajava un riu de sang. Ja amb el cos estés a la vorera, aixecà una mica el cap i allargà el braç com si volguera agafar alguna cosa. Carme Foguer, amb els llavis més blancs que la cara, comprengué allò que el xicot volia assolir. Defugint les mirades amenaçadores dels acusadors, s'apropà cap el morent i li adreçà als llavis la punteta del cigarret, encara encés, perquè esgotara l'última glopada. Amb el darrer hàlit fumejant, li regalà ell un somriure de comiat i el seu cap caigué sobre les mans d'ella. Com a les pel·lícules, es lamentà Carme, tal com ens heu ensenyat vosaltres americans que ara ens ho prohibiu. I llavors apuntaren els canons cap a d'ella, mentre el capellà feia el senyal de la creu.

* Aquest conte fou guardonat amb el 3r. Premi de contes *Alambor*, per un jurat format pels senyors: Josep Igual, Ramón Paris i Josep M. San Abdon. Fou publicat al Quadern de lletres: *Passadís*, nº 5, a la tardor de 1991. Fou